

LAG OM OFFENTLIGHET I MYNDIGHETERNAS VERKSAMHET 21.5.1999/621

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 §

Offentlighetsprincipen

Myndighetshandlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i denna lag eller i någon annan lag.

Om rätten att närvara vid riksdagens plenum samt vid sammanträden som hålls av fullmäktige och andra kommunala organ samt domstolar och kyrkliga organ bestäms särskilt.

2 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag bestäms om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar samt om tystnadsplikt för den som är verksam vid en myndighet, om handlingssekretess samt andra för skyddande av allmänna och enskilda intressen nödvändiga begränsningar av rätten att ta del av en handling och bestäms om myndigheternas skyldigheter för att lagens syfte skall nås.

3 §

Lagens syfte

Rätten till information samt myndigheternas skyldigheter enligt denna lag syftar till öppenhet och en god informationshantering i myndigheternas verksamhet samt till att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig åsikter samt påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och bevaka sina rättigheter och intressen.

4 §

Myndigheter

Med *myndigheter* avses i denna lag

- 1) statliga förvaltningsmyndigheter samt övriga statliga ämbetsverk och inrättningar,
- 2) domstolar och övriga lagskipningsorgan,
- 3) statens affärsverk,
- 4) kommunala myndigheter,

5) Finlands Bank jämte Finansinspektionen samt Folkpensionsanstalten och andra självständiga offentligrättsliga inrättningar, dock så att denna lag i fråga om Pensionsskyddscentralens och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts handlingar tillämpas endast på det sätt som föreskrivs i 2 mom.,

6) riksdagens ämbetsverk och inrättningar,

7) myndigheterna i landskapet Åland när de i landskapet utför uppgifter som ankommer på riksmyndigheterna,

8) nämnder, delegationer, kommittéer, kommissioner, arbetsgrupper, förrättningsmän och revisorer i kommuner och samkommuner samt andra därmed jämförbara organ som med stöd av en lag, en förordning eller ett beslut fattat av en myndighet som avses i 1, 2 eller 7 punkten har tillsatts för att självständigt utföra en uppgift.

Vad som sägs om en myndighet gäller även sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Om offentlighet för evangelisk-lutherska kyrkans handlingar bestäms särskilt.

5 §

Myndighetshandling

Med *handling* avses i denna lag utom en framställning i skrift eller bild även ett meddelande som avser ett visst objekt eller ärende och uttrycks i form av tecken som på grund av användningen är avsedda att höra samman och vilket kan uppfattas endast med hjälp av automatisk databehandling eller en ljud- eller bildåtergivningsanordning eller något annat hjälpmedel.

Med *myndighetshandling* avses en handling som innehas av en myndighet och som har upprättats av myndigheten eller av någon som är anställd hos en myndighet eller som har inkommit till en myndighet för behandling av ett visst ärende eller i övrigt inkommit i samband med ett ärende som hör till myndighetens verksamhetsområde eller uppgifter. En handling anses ha blivit upprättad av en myndighet även när den har upprättats på uppdrag av myndigheten. En handling anses ha inkommit till en myndighet även när den har inkommit till den som verkar på uppdrag av myndigheten eller i övrigt för myndighetens räkning, för att denne skall kunna utföra sitt uppdrag.

Med de undantag som föreskrivs i 5 mom. betraktas inte som myndighetshandlingar

1) brev och andra handlingar som har sänts till den som är anställd hos en myndighet eller till en förtroendevald med anledning av något annat uppdrag eller någon annan ställning han innehar,

2) minnesanteckningar eller sådana utkast som ännu inte har lämnats in för föredragning eller någon annan behandling av ett ärende och som har gjorts av den som är anställd hos en myndighet eller den som är verksam på uppdrag av en myndighet,

3) handlingar som en myndighet har skaffat för intern utbildning, informationssökning eller annan därmed jämförbar intern användning,

4) handlingar som har inkommit till en myndighet med anledning av en uppgift som utförs för en enskilds räkning eller som upprättats för utförande av uppgiften,

5) handlingar som har kvarblivit hos eller inkommit till en myndighet som hittegods.

På handlingar som har upprättats för förhandlingar, kontakter och något annat därmed jämförbart internt myndighetsarbete mellan personer som arbetar inom en myndighet samt mellan myndigheter och enskilda eller sammanslutningar som verkar för myndighetens räkning tillämpas lagen endast om handlingarna innehåller sådana uppgifter att de enligt arkivlagstiftningen skall överföras till ett arkiv. Om en handling dock överförs till ett arkiv, kan myndigheten bestämma att uppgifter ur den får lämnas ut endast med myndighetens tillstånd.

Vad som bestäms om en handlings sekretess i 24 § eller i någon annan lag gäller även handlingar som avses i 3 mom. 2 punkten och 4 mom.

2 kap

Tidpunkten för när en handling blir offentlig

6 §

Tidpunkten för när en handling som upprättats av en myndighet blir offentlig

Om det inte i denna lag eller i någon annan lag föreskrivs något om en handlings offentlighet eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den, blir en handling som har upprättats av en myndighet offentlig enligt följande:

1) en anteckning i ett diarium eller någon annan fortlöpande förteckning, när den har införts, om det inte är fråga om anteckningar om misstänkta i en åklagares diarium, vilka blir offentliga först då stämningsansökan som gäller den misstänkte eller åklagarens stämning har undertecknats eller på därmed jämförligt sätt blivit bekräftad eller när åklagaren har beslutat låta bli att väcka åtal eller när ärendet har avskrivits, (13.5.2011/458)

2) en begäran om anbud, utredning eller utlåtande samt en framställning, ett förslag, ett initiativ, ett meddelande eller en ansökan jämte bilagehandlingar, i andra fall än de som avses i 3 eller 4 punkten, när handlingen har undertecknats eller bekräftats på motsvarande sätt,

3) en begäran om komplettering av ett anbud som gäller upphandling och entreprenad liksom även någon annan rättshandling som avgörs på basis av anbud samt utredningar och andra handlingar som har sammanställts för behandlingen av anbudsärendet, när ett avtal i ärendet har ingåtts,

4) budgetförslag som har gjorts upp vid ministerierna och ämbetsverk och inrättningar som hör till deras förvaltningsområden, när finansministeriet har undertecknat sitt första ställningstagande till budgetförslaget och de förslag som ministerierna därefter skickar till finansministeriet samt övriga förslag som görs upp i samband med budgetberedningen och som ingår i budgeten, när budgetpropositionen har överlämnats till riksdagen,

5) undersökningar och statistik samt med dem jämförbara utredningar som bildar självständiga helheter och beskriver de alternativ som föreligger i allmänt betydelsefulla avgöranden eller planer samt grunderna för och verkningarna av dessa avgöranden eller planer, också när

utredningen anknyter till ett ärende som i övrigt inte är slutbehandlat, när utredningen är färdig för det ändamål som den är avsedd för,

6) ett protokoll, när det efter justeringen har undertecknats eller bekräftats på motsvarande sätt, om det inte har upprättats för beredning av ett ärende eller för myndighetens interna arbete,

7) en domstols beslut och dom, när avgörande har meddelats eller när de är tillgängliga för parterna,

8) ett beslut, ett utlåtande och en expedition samt ett av en myndighet i egenskap av avtalspart fattat avgörande samt för behandlingen av dessa hos myndigheten upprättade promemorior, protokoll och andra handlingar än sådana som avses i 1–3 eller 5–7 punkten, när beslutet, utlåtandet, expeditionen eller avtalet har undertecknats eller bekräftats på motsvarande sätt,

9) någon annan handling än de som avses i 1–3 och 5–8 punkten, när det ärende som handlingen gäller är slutbehandlat hos myndigheten i fråga.

Ett kommittébetänkande, en utredning eller någon annan motsvarande handling som är avsedd för allmän distribution blir med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. offentlig när den innehas av myndigheten för att distribueras.

Om expedition utges eller någon annan handling upprättas i ett ärende, skall myndigheten i mån av möjlighet se till att en part vid behov kan ta del av handlingen innan den blir offentlig.

7 §

Tidpunkten för när en handling som inkommit till en myndighet blir offentlig

En handling som har inkommit till en myndighet för behandling av ett ärende eller annars i samband med ett ärende som hör till myndighetens verksamhetsområde eller uppgifter blir offentlig när myndigheten har fått den, om det inte i denna lag eller i någon annan lag föreskrivs något om dess offentlighet eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den.

Sakkunnigutlåtanden och andra sådana handlingar som enligt beslut därom sk2 öppnas vid en bestämd tidpunkt eller efter en viss tid blir med de begränsningar som avses i 1 mom. offentliga när de öppnas. Ansökningar om deltagande i offentlig upphandling samt anbud och andra handlingar som gäller upphandling blir med de begränsningar som avses i 1 mom. offentliga först när ett avtal har slutits. (17.6.2011/701)

En handling som kan uppfattas endast med hjälpmedel blir offentlig tidigast när myndigheten eller den som är verksam för dess räkning har tillgång till den, om inte något annat följer av sekretessbestämmelser eller andra begränsningar av rätten att ta del av en handling.

8 §

Allmänt offentliggörande av en handling

Statistik som beskriver samhällsekonomins utveckling, ekonomisk-politiska initiativ och åtgärdsplaner samt andra sådana handlingar som innehåller uppgifter som uppenbart kan påverka

kapital- och finansmarknaden skall allmänt offentliggöras så snart som möjligt efter den tidpunkt som avses i 6 och 7 §.

3 kap

Rätt att ta del av en handling

9 §

Rätt att ta del av en offentlig handling

Var och en har rätt att ta del av en offentlig myndighetshandling.

Utlämnande av uppgifter ur en handling som enligt 6 och 7 § ännu inte är offentlig är beroende av myndighetens prövning. Vid prövningen skall hänsyn tas till det som bestäms i 17 §.

10 §

Rätt att ta del av en sekretessbelagd handling

Uppgifter om en sekretessbelagd myndighetshandling eller om dess innehåll får lämnas ut endast om så särskilt bestäms i denna lag. När endast en del av en handling är sekretessbelagd, skall uppgifter i den offentliga delen lämnas ut, om det är möjligt så att den sekretessbelagda delen inte röjs.

11 §

En parts rätt att ta del av en handling

Den som i ett ärende är sökande eller anför besvär eller någon annan vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller (*part*) har rätt att hos den myndighet som behandlar eller har behandlat ärendet ta del av en myndighetshandling som kan eller har kunnat påverka behandlingen, även om handlingen inte är offentlig.

En part, hans ombud eller hans biträde har inte den i 1 mom. avsedda rätten

1) när utlämnande av uppgifter ur handlingen skulle strida mot ett synnerligen viktigt allmänt intresse, ett barns intresse eller ett annat synnerligen viktigt enskilt intresse,

2) när det är fråga om en handling som har företetts eller upprättats i samband med förundersökning eller polisundersökning som ännu pågår, om utredningen skulle försvåras av att uppgifter lämnas ut,

3) när det är fråga om en föredragningspromemoria, ett förslag till avgörande eller någon annan därmed jämförbar handling som har upprättats av en myndighet för beredning av ett ärende, så länge myndigheten ännu behandlar ärendet och när det är fråga om ett provsvar för studentexamen eller identiteten hos den som av studentexamensnämnden har förordnats att bedöma provsvaren, innan studentexamensnämnden har gjort den slutliga bedömningen,

4) när det är fråga om en handling som har upprättats eller skaffats av en myndighet i egenskap av delaktig i rättegång för förberedelse av en rättegång, om utlämnandet av uppgifter ur

handlingen skulle strida mot ett offentligt samfunds eller en i 4 § 2 mom. avsedd sammanslutnings, inrättnings, stiftelses eller persons intresse vid rättegången,

5) när det är fråga om uppgifter i ett utsokningsärende förrän utmätning har förrättats och egendomen omhändertagits, om utlämnandet av uppgiften märkbart skulle försvåra verkställigheten, inte heller när det är fråga om andra uppgifter än sådana som gäller gäldenärens ekonomiska ställning, om uppgifterna inte behövs för väckande av återvinningstalan eller för väckande av talan enligt 2 kap. 26 § i utsokningsbalken (705/2007), (15.6.2007/713)

6) när det vid offentlig upphandling är fråga om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter; uppgift om det totalpris som används vid anbudsjämförelsen ska dock alltid lämnas, (29.12.2016/1400)

6 a) när det är fråga om en ansökan om ett beslut om anonym bevisning och handlingar som hänför sig till beredningen av ansökan, handlingar som hänför sig till ett ärende som gäller röjande av ett anonymt vittnes identitet eller sådana sekretessbelagda uppgifter i rättegångshandlingar som gäller dessa ärenden på basis av vilka identiteten hos ett anonymt vittne eller någon som det yrkats att ska få vittna anonymt kan röjas, om inte något annat följer av 5 kap. 11 d § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997), (12.6.2015/756)

7) när det är fråga om en sekretessbelagd adress-, telefon- och annan motsvarande kontaktinformation som hänför sig till något annat vittne än ett sådant som avses i 6 a-punkten eller till en målsägande, till en part eller till någon som har gjort polisanmälan, en anmälan som avses i 25 § i barnskyddslagen (417/2007) eller någon annan därmed jämförbar anmälan som förutsätter myndighetsåtgärder, om utlämnandet av uppgifter skulle äventyra säkerheten, intressena eller rättigheterna för vittnet, målsäganden eller parten eller för den som gjort anmälan, (12.6.2015/756)

7 a) när det är fråga om en handling som innehåller uppgifter om en i 4 kap. 19 § i förundersökningslagen avsedd begäran från målsäganden om att få en anmälan om att en fånge eller en häktad har frigivits eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal eller uppgifter om nämnda anmälningar, (8.1.2016/19)

8) när det är fråga om en sekretessbelagd del av en handling vars offentlighet ärendet gäller. (30.3.2007/385)

Om en handling ingår i rättegångsmaterialet, gäller beträffande en parts rätt att ta del av handlingen vad som bestäms i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) och i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007). Bestämmelserna i 4 kap. 15 § i förundersökningslagen (805/2011) tillämpas på rätten för en part vid förundersökning att ta del av handlingar som har företetts eller upprättats i samband med förundersökningen. (17.10.2014/825)

Vad som i denna paragraf föreskrivs om en part gäller inte den vars rätt att söka ändring grundar sig uteslutande på medlemskap i en kommun eller någon annan sammanslutning. (30.3.2007/385)

12 §

Rätt att ta del av en handling som gäller en själv

Var och en har med de begränsningar som nämns i 11 § 2 och 3 mom. rätt att ta del av de uppgifter som ingår i en myndighetshandling och som gäller honom själv, om inte något annat föreskrivs i lag.

4 kap

Utlämnande av uppgifter ur en handling

13 §

Begäran om att få ta del av en handling

En begäran om att få ta del av innehållet i en myndighetshandling skall individualiseras tillräckligt noggrant så att myndigheten skall kunna utreda vilken handling den avser. Den som begär en handling skall med diaries och andra register bistås vid individualiseringen av de handlingar som han önskar ta del av. Den som begär en handling behöver inte utreda sin identitet eller motivera sin begäran, om inte detta behövs för att myndigheten skall kunna utöva sin prövningsrätt eller kunna utreda om han eller hon har rätt att ta del av handlingens innehåll.

När begäran avser en sekretessbelagd handling, en uppgift ur ett personregister som förs av en myndighet eller någon annan handling ur vilken en uppgift kan lämnas ut endast under vissa förutsättningar, skall, om inte något annat särskilt bestäms, den som begär att få ta del av en handling meddela för vilket ändamål uppgifterna skall användas, lämna upplysningar om övriga omständigheter som myndigheten behöver för att kunna utreda förutsättningarna för utlämnande av uppgifter samt vid behov meddela hur uppgifterna kommer att skyddas.

14 §

Beslut om att en handling lämnas ut

Beslut om att en myndighetshandling lämnas ut skall fattas av den myndighet som innehar handlingen, om inte något annat föreskrivs i 15 § 3 mom. eller någon annanstans i lag. Kommunfullmäktige kan dock genom en instruktion ge ett kommunalt organ som verkar som en i denna lag avsedd myndighet rätt att i den utsträckning organet beslutar till en underlydande tjänsteinnehavare delegera myndighetens beslutanderätt när det gäller utlämnande av handlingar. Beslut om utlämnande av uppgifter ur en handling som har upprättats i samband med ett uppdrag som givits av en myndighet eller som har inkommit med anledning av ett uppdrag som utförs för en annan myndighets räkning fattas hos den myndighet som givit uppdraget, om inte något annat följer av uppdraget. (23.6.2005/495)

En uppgift om innehållet i en handling lämnas ut av en sådan anställd hos myndigheten som av denna har förordnats att handha detta uppdrag eller som det på grund av den anställdas ställning och uppgifter annars hör till.

Om en tjänsteman eller någon annan som avses i 2 mom. vägrar att lämna ut begärda uppgifter, skall han

1) meddela den som begärt en uppgift vad vägran beror på,

- 2) ge upplysningar om rätten att föra ärendet till myndigheten för avgörande,
- 3) tillstålla den som begärt uppgiften genom att skriftligen anhängiggöra ärendet en förfrågan om han önskar att ärendet hänskjuts till myndigheten för avgörande, samt
- 4) ge upplysningar om de avgifter som uppbärs med anledning av behandlingen.

Ett ärende som avses i denna paragraf skall behandlas utan dröjsmål, och uppgifter ur en offentlig handling skall ges så snart som möjligt, dock senast inom två veckor efter att myndigheten har mottagit en begäran om att få ta del av handlingen. Om de begärda handlingarna är många eller innehåller sekretessbelagda delar eller om någon annan därmed jämförbar omständighet gör att det krävs specialåtgärder eller större arbetsmängd än normalt för att behandla och avgöra ärendet, skall ärendet avgöras och uppgifter ur en offentlig handling lämnas ut inom en månad efter att myndigheten har mottagit en begäran om att få ta del av handlingen.

15 §

Överföring till en annan myndighet av en begäran om att få ta del av en handling

Om någon hos en myndighet begär att få ta del av en handling som har upprättats av någon annan myndighet eller gäller ett ärende som behandlas av en annan myndighet, kan myndigheten för avgörande överföra begäran om att få ta del av handlingen till den myndighet som har upprättat handlingen eller som ärendet i sin helhet hör till.

Om någon hos en myndighet begär uppgifter om en person, ett företag, en fastighet eller ett fordon eller andra sådana identifikations- eller adressuppgifter som en annan myndighet inför i ett register som är avsett för allmänt bruk, kan myndigheten överföra begäran till registermyndigheten för behandling.

Om någon hos en myndighet begär att få ta del av en handling i vilken enligt 25 § en anteckning om säkerhetsklass skall göras och som har upprättats av en annan myndighet, skall myndigheten för avgörande överföra ärendet till den myndighet som har upprättat handlingen. Ett ärende som gäller en säkerhetsklassificerad handling enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) skall överföras till den myndighet till vilken avtalsparten har givit handlingen. (23.6.2005/495)

16 §

Hur en handling skall lämnas ut

Uppgifter kan lämnas ut ur en myndighetshandling muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut. Uppgifter om det offentliga innehållet i en handling skall lämnas ut på det sätt som begärts, om inte detta medför oskälig olägenhet för tjänsteverksamheten på grund av att antalet handlingar är stort, kopiering svår att genomföra eller någon annan därmed jämförbar orsak.

Av de offentliga uppgifterna i ett beslutsregister som förs av en myndighet med hjälp av automatisk databehandling har man rätt att få en kopia i form av en teknisk upptagning eller annars i elektronisk form, om inte särskilda skäl talar för något annat. Utlämnande av uppgifter i

motsvarande form ur en annan offentlig handling beror på myndighetens prövning, om inte något annat föreskrivs. Kopior av videospelningar eller andra motsvarande upptagningar som en myndighet gjort vid förhör eller motsvarande händelser där någon hörs får dock lämnas ut endast om den person som hörs i upptagningen samtycker eller om det med hänsyn till upptagningens innehåll är uppenbart att utlämnandet av kopian inte innebär en kränkning av den hördas personliga integritet. (30.3.2007/385)

Personuppgifter ur en myndighets personregister får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta.

5 kap

Myndigheternas skyldighet att främja möjligheterna att ta del av en handling samt en god informationshantering

17 §

Beaktande av rätten till information vid beslutsfattande

När en myndighet fattar beslut i enlighet med denna lag och även i övrigt utför sina uppgifter, skall den se till att möjligheterna att få information om dess verksamhet inte, med hänsyn till 1 och 3 §, begränsas utan saklig och laga grund och inte mer än vad som är nödvändigt för det intresse som skall skyddas och att de som begär information bemöts jämlikt.

Vid tillämpningen av bestämmelserna om handlingssekretess skall dessutom beaktas om sekretessplikten för en handling är oberoende av konsekvenserna i fallet i fråga av att handlingen lämnas ut (sekretessbestämmelse oberoende av skaderekvisit) eller om offentligheten är beroende av de menliga konsekvenserna av att handlingen lämnas ut (sekretessbestämmelse baserad på offentlighetspresumtion) eller förutsätter offentlighet att det uppenbarligen inte leder till skadliga konsekvenser om uppgiften lämnas ut (sekretessbestämmelse baserad på sekretesspresumtion).

Vid prövning av om uppgifter som allmänheten inte skall ha tillgång till kan lämnas ut till en på förhand bestämd mottagare inom ramen för en bestämmelse som innehåller en offentlighets- eller sekretesspresumtion skall det säkerställas att mottagaren har i denna lag avsedd tystnadsplikt och att uppgifterna lämnas ut till andra än myndigheter och personer verksamma inom myndigheter endast på vägande allmänna skäl. (23.6.2005/495)

18 §

God informationshantering

För att införa och genomföra en god informationshantering skall en myndighet se till att dess handlingar och datasystem samt uppgifterna i dem är behörigen tillgängliga, användbara, skyddade och integrerade samt sörja även för andra omständigheter som påverkar kvaliteten på uppgifterna och i detta syfte särskilt

1) föra förteckning över de ärenden som har inkommit för behandling, tagits upp till behandling, avgjorts eller behandlats eller annars se till att dess offentliga handlingar kan hittas på ett smidigt sätt,

2) göra upp och tillhandahålla beskrivningar på de datasystem den upprätthåller och på de offentliga uppgifter som kan tas fram ur dessa, om inte utlämnandet strider mot bestämmelserna i 24 § eller i någon annan lag,

3) vid den beredning som sker när datasystem tas i bruk samt vid beredningen av en förvaltnings- eller lagstiftningsreform utreda vilka följder de planerade åtgärderna kommer att ha för handlingsoffentligheten, handlingsssekretessen, skyddet för handlingar och handlingskvaliteten liksom även vidta de åtgärder som behövs för att trygga rätten till information och kvaliteten på informationen samt för att skydda handlingarna och datasystemen samt uppgifterna i dem,

4) planera och sköta dokument- och informationshanteringen samt datasystemen och databehandlingen så att handlingsoffentlighet kan genomföras smidigt och så att handlingarna och datasystemen och uppgifterna i dem arkiveras eller utplånas på ett behörigt sätt samt skyddet, integriteten och kvaliteten i fråga om handlingarna, datasystemen och uppgifterna i dem tryggas genom ändamålsenliga förfaranden och datasäkerhetsarrangemang med beaktande av uppgifternas betydelse och ändamål samt de riskfaktorer som riktar sig mot handlingarna och datasystemen samt de kostnader som orsakas av datasäkerhetsåtgärderna,

5) se till att dess anställda har nödvändig kunskap om offentligheten för de handlingar som behandlas och om förfarandet, datasäkerhetsarrangemangen och uppgiftsfördelningen vid utlämnande och behandling av uppgifter samt vid skyddandet av uppgifter, handlingar och datasystem och att likaså se till att de bestämmelser, föreskrifter och anvisningar som syftar till en god informationshantering iakttas.

2 mom. har upphävts genom L 10.6.2011/635. (10.6.2011/635)

Om arkivväsendets uppgifter gäller vad som föreskrivs i arkivlagen (831/1994) eller bestäms med stöd av den.

19 §

Myndigheternas skyldighet att lämna ut uppgifter i ett ärende som ännu behandlas

Om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna, skall en myndighet tillhandahålla handlingar av vilka framgår

1) att en lagstiftningsreform har inletts eller kommer att inledas samt uppgifter om uppdraget, tidsfristen och de beredningsansvariga,

2) vilka planer, utredningar och avgöranden som är under beredning och gäller allmänt betydelsefulla frågor.

En myndighet skall på begäran muntligen eller på något annat lämpligt sätt ge uppgifter om hur långt behandlingen av ett ärende som avses i 1 mom. har framskridit, om de föreliggande alternativen och om bedömning av deras konsekvenser samt om de möjligheter att påverka ärendet som enskilda människor och sammanslutningar har.

20 §

Myndigheternas skyldighet att producera och sprida information

En myndighet skall främja öppenhet i sin verksamhet och i detta syfte vid behov sammanställa handböcker, statistik och andra publikationer samt datamaterial om sina tjänster, beslutspraxis samt om samhällsförhållandena och samhällsutvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Vid bedömning av skyldigheten att sammanställa information skall myndigheten beakta i vilken mån upplysningar om dess verksamhet står att få med hjälp av handlingsoffentligheten eller på basis av den allmänna statistikproduktionen.

En myndighet skall informera om sin verksamhet och sina tjänster samt om de rättigheter och skyldigheter som enskilda människor och sammanslutningar har i ärenden som anknyter till dess verksamhetsområde.

Myndigheterna skall se till att de handlingar eller förteckningar över handlingar som är centrala för allmänhetens möjligheter att få uppgifter vid behov finns att tillgå på bibliotek eller i allmänna datanät eller på något annat för allmänheten lättillgängligt sätt.

21 §

Sammanställning av datamaterial på begäran

En myndighet kan för olika ändamål på begäran sammanställa och lämna ut datamaterial som bildats av tecken som registrerats i ett eller flera datasystem som myndigheten upprätthåller med hjälp av automatisk databehandling. En förutsättning är att utlämnande av datamaterialet inte på grund av de sökgrunder som använts, uppgifternas mängd eller art eller datamaterialets ändamål strider mot vad som bestäms om handlingssekretess och skydd för personuppgifter.

Med tillstånd av vederbörande myndigheter och under de förutsättningar som anges i 1 mom. kan datamaterial sammanställas även ur datasystem som upprätthålls av olika myndigheter.

6 kap

Skyldighet att iaktta sekretess

22 §

Handlingssekretess

En myndighetshandling skall sekretessbeläggas, om det i denna lag eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den skall vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag.

En sekretessbelagd myndighetshandling eller en kopia eller utskrift av en sådan handling får inte företes för eller lämnas ut till utomstående eller med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat sätt företes för eller lämnas ut till utomstående.

23 §

Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande

Den som är anställd hos en myndighet eller innehar ett förtroendeuppdrag får inte röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling, och inte heller någon annan omständighet som han har fått kännedom om i samband med sin verksamhet hos myndigheten och för vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En uppgift för vilken tystnadsplikt gäller får inte heller röjas efter det att verksamheten hos myndigheten har upphört eller det uppdrag som utförts för myndighetens räkning har avslutats.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även en praktikant eller någon annan som verkar hos en myndighet, den som verkar på uppdrag av en myndighet, den som är anställd hos den som utför ett myndighetsuppdrag och den som med stöd av lag eller ett tillstånd som utfärdats med stöd av lag har fått kännedom om en sekretessbelagd uppgift, om inte något annat följer av lagen eller tillståndet. Tystnadsplikten gäller även den till vilken en myndighet inom ramen för en sekretessbestämmelse som innehåller en offentlighets- eller sekretesspresumtion har meddelat uppgifter som allmänheten inte skall ha tillgång till. En part eller dennes ombud eller biträde får inte för en utomstående röja en sekretessbelagd uppgift som erhållits på grundval av ställningen som part och som gäller någon annan än parten själv. (23.6.2005/495)

En person som avses i 1 eller 2 mom. får inte använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. En part eller hans ombud eller biträde får dock använda en uppgift om en annan person än parten själv när det är fråga om ett ärende som gäller den rätt, det intresse eller den skyldighet som partens rätt att få information har grundat sig på.

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

- 1) handlingar som innehas av det utskott inom statsrådet som behandlar utrikespolitiska ärenden, om inte utskottet beslutar något annat, politiska lägesbedömningar som utarbetats av det ministerium som sköter utrikesärenden eller av finska beskickningar, handlingar som gäller underhandlingar med en främmande stat om de politiska eller ekonomiska relationerna och chiffermeddelanden som hör till området för utrikesförvaltningen, om inte vederbörande ministerium beslutar något annat,
- 2) andra än i 1 punkten nämnda handlingar som gäller Finlands förhållanden till andra stater eller internationella organisationer, handlingar som gäller ärenden som behandlas i ett internationellt lagskipnings- eller undersökningsorgan eller något annat internationellt organ och handlingar som gäller förhållandet mellan finska staten, finska medborgare, personer som vistas i Finland eller sammanslutningar som är verksamma i Finland och myndigheter, personer eller sammanslutningar i en främmande stat, om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet,
- 3) anmälan om brott till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet, en åklagare eller en kontroll- och tillsynsmyndighet, handlingar som har mottagits eller uppgjorts för

förundersökning och åtalsprövning samt stämningsansökan, stämning och svaromål på en stämning i brottmål, tills ärendet har tagits upp till behandling vid ett domstolssammanträde eller åklagaren beslutat låta bli att väcka åtal eller ärendet avskrivits, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte äventyrar brottsutredningen eller undersökningens syfte eller utan vägande skäl vållar den som har del i saken skada eller lidande eller hindrar domstolen från att utöva sin rätt att sekretessbelägga handlingar enligt lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007), (13.5.2011/458)

4) register som förs av polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet för förebyggande eller utredning av brott och rapporter för att förebygga brott liksom även fotografier och övriga signalement som erhållits eller tagits av en person för behandlingen av ett förvaltningsärende som gäller konstaterande eller bekräftande av identitet eller reserätt samt särskilda signum givna för en person eller ett personkort eller ett resedokument,

5) handlingar som innehåller uppgifter om polisens, gränsbevakningsväsendets och tullverkets samt fängvårdsmyndigheternas taktiska och tekniska metoder och planer, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra förebyggande och utredning av brott eller upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet eller ordningen vid en straffanstalt,

6) handlingar som avser en klagan, innan ärendet har avgjorts, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle försvåra ärendets utredning eller utan vägande skäl vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada eller lidande,

7) handlingar som gäller skyddsarrangemang för personer, byggnader, inrättningar, konstruktioner samt data- och kommunikationssystem och genomförandet av arrangemangen, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte äventyrar genomförandet av syftet med skyddsarrangemangen,

8) handlingar som gäller beredskap för olyckor eller undantagsförhållanden, befolkningsskydd eller utredning enligt lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011), om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle skada eller äventyra säkerheten eller förbättrande av den, befolkningsskyddet eller beredskapen inför undantagsförhållanden, äventyra säkerhetsutredning eller syftet med en säkerhetsutredning eller möjligheterna att få information för en utredning eller om ett utlämnande skulle kränka rättigheterna för offer i olyckor, tillbud eller exceptionella händelser, minnet av offer eller närstående till offer, (20.5.2011/528)

9) skyddspolisens och andra myndigheters handlingar som gäller upprätthållande av statens säkerhet, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur dessa inte äventyrar statens säkerhet,

10) handlingar som gäller militär underrättelseverksamhet, försvarsmaktens utrustning, sammansättning, förläggning eller användning, handlingar som gäller det övriga militära försvaret eller uppfinningar, konstruktioner, anordningar eller system som tjänar försvaret eller handlingar som gäller objekt som annars är av betydelse för försvaret eller som gäller försvarsberedskapen, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte skadar eller äventyrar försvarets intressen,

11) handlingar som innehåller uppgifter om penning- och valutapolitiska beslut eller åtgärder eller beredning av dessa eller uppgifter om beredning av finans- och inkomstpolitiken eller utredning av behovet av finans-, inkomst-, penning- eller valutapolitiska beslut eller åtgärder, om

utlämnandet av uppgifter ur dessa skulle strida mot statens intressen i egenskap av förhandlingspart eller äventyra syftet med besluten eller åtgärderna eller i övrigt avsevärt försvåra skötseln av finans-, inkomst-, penning- eller valutapolitiken,

12) utredningar som gjorts för att de myndigheter som övervakar finansmarknaden och försäkringsverksamheten samt svarar för finansmarknadens och försäkringsväsendets funktionsduglighet skall kunna utföra sina uppgifter enligt lag och innehåller uppgifter om marknadens funktionsduglighet eller om finansinstitut, försäkrings- och pensionsanstalter eller deras kunder, om utlämnandet av uppgifter ur utredningarna skulle orsaka skada eller olägenhet för finans- eller försäkringssystemets tillförlitlighet och funktionsduglighet,

13) statistik som beskriver samhällsekonomins utveckling, ekonomisk-politiska initiativ och åtgärdsplaner samt andra sådana handlingar som innehåller uppgifter som uppenbarligen kan påverka kapital- och finansmarknaden, innan uppgifterna har offentliggjorts allmänt på det sätt som avses i 8 §,

14) handlingar som innehåller uppgifter om utrotningshotade djur- eller växtarter eller skydd av värdefulla naturområden, om utlämnandet av uppgifter ur dessa skulle äventyra skyddet av djur- eller växtarten eller naturområdet i fråga,

15) handlingar med uppgifter ur kampanjkonton samt andra motsvarande redogörelser för valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjer som har lämnats till statens revisionsverk med stöd av lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009), likaså handlingar som innehåller uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada, (24.4.2009/274)

16) handlingar som överlämnats till statistikmyndigheter för statistikframställning liksom handlingar som frivilligt överlämnats till en myndighet för forskning eller statistikföring, (23.4.2004/281)

17) handlingar som innehåller uppgifter om statens, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättnings eller stiftelsers affärs- eller yrkeshemligheter, samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättnings eller stiftelsers möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel,

18) handlingar som innehåller uppgifter som staten, kommuner eller något annat offentligt samfund har upprättat eller mottagit i egenskap av arbetsmarknadsparter eller part i en arbetskonflikt, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle strida mot det offentliga samfundets intressen som arbetsgivare samt handlingar som innehåller uppgifter som representanter för staten har upprättat eller mottagit inför förhandlingarna om lantbruksstöd, om utlämnandet av uppgifter ur dessa skulle strida mot statens intressen som förhandlingspart,

19) handlingar som har upprättats eller skaffats av en myndighet i egenskap av delaktig i rättegång för en rättegång, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle strida mot det offentliga samfundets eller en i 4 § 2 mom. avsedd sammanslutnings, inrättnings, stiftelses eller persons intresse vid rättegången,

20) handlingar som innehåller uppgifter om en privat affärs- eller yrkeshemlighet samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa,

21) handlingar som gäller planering av eller basmaterial för lärdomsprov eller vetenskaplig forskning eller handlingar som gäller teknologiskt eller något annat utvecklingsarbete eller bedömning av sådant arbete, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur dem inte orsakar lärdomsprovet, forskningen eller utvecklingsarbetet eller ett utnyttjande av dessa eller en saklig bedömning av dessa olägenhet eller medför olägenhet för forskaren eller uppdragsgivaren för forskningen eller utvecklingsarbetet,

22) handlingar som innehåller uppgifter om inträdesprov eller andra prov eller test, om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle äventyra provens eller testens syfte eller en användning av testen i framtiden,

23) handlingar som innehåller uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner eller som annars beskriver hans ekonomiska ställning, utsökningsmyndigheternas handlingar till den del de innehåller uppgifter som införda i utsökningsregistret skulle vara sekretessbelagda enligt utsökningsbalken samt uppgifter om fysiska personer som utsökningsgäldenärer och utsökningsutredningar, (15.6.2007/713)

24) handlingar som gäller flyktingar eller personer som ansöker om asyl, uppehållstillstånd eller visum, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur dessa inte äventyrar säkerheten för flyktingen eller sökanden eller en närstående,

25) handlingar som innehåller uppgifter om en klient hos socialvården eller en enskild kund hos arbetsförvaltningen samt de förmåner eller stödåtgärder eller den socialvårdsservice eller den service för arbetsförvaltningens enskilda kunder denne erhållit eller uppgifter om en persons hälsotillstånd eller handikapp, den hälsovård eller rehabilitering som denne har erhållit eller uppgifter om någons sexuella beteende eller inriktning, (11.12.2002/1060)

26) handlingar som innehåller uppgifter om känsliga omständigheter som gäller privatlivet för någon som misstänks för ett brott, en målsägande eller någon annan som har samband med ett brottmål samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om ett brottsoffer, om utlämnandet av uppgifter kränker offrets rättigheter, minnet av offret eller offrets närstående, förutsatt att utlämnandet av uppgifter inte är nödvändigt för utförande av ett myndighetsuppdrag,

27) handlingar som innehåller uppgifter om rättspsykiatrisk sinnesundersökning av en åtalad, påföljdsutredning av en ung brottsmisstänkt, plan för strafftiden för ungdomsstraff, påföljdsutredning i samband med samhällstjänst eller övervakningsstraff som utförs i stället för fängelsestraff, utredning av förutsättningarna för övervakningsstraff, plan för strafftiden,

frigivningsplan, övervakningsplan samt utlåtande som lämnats för förfarandet vid frigivning av långtidsfångar, (10.4.2015/405)

28) en förvaltningsmyndighets handlingar och register med uppgifter om en dömd, en häktad eller en person som annars berövats sin frihet, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter inte äventyrar personens framtida utkomst, anpassning i samhället eller säkerhet, och om det finns grundad anledning att lämna ut uppgiften; sekretessbelagda är också uppgifter som registrerats i straffregistret, bötesregistret, justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och registret över djurhållningsförbud samt uppgifter som registrerats i registret över vittnesskyddsprogram och andra uppgifter som gäller vittnesskyddsprogram liksom också uppgifter som Institutet för kriminologi och rättspolitik samlat in för forskning och uppföljningsändamål, (6.2.2015/91)

29) handlingar som innehåller uppgifter om psykologiska test eller lämplighetsprov som gäller en person eller resultatet av dem eller bedömning för placering av en värnpliktig, val av en anställd eller fastställande av avlöningsgrund,

30) handlingar som gäller elevvård eller befriande av en elev från undervisning, elevers och examinanders provprestationer samt sådana av en läroanstalt utfärdade betyg och andra handlingar som innehåller uppgifter om verbala bedömningar av en elevs personliga egenskaper liksom även handlingar av vilka det framgår hur de som av studentexamensnämnden har förordnats att bedöma provsvaren har fördelat sina uppgifter mellan olika skolor, tills ett år har förflutit från examensomgången,

31) handlingar som innehåller uppgift som någon har lämnat om sitt hemliga telefonnummer eller uppgift om läget för en mobilteleapparat samt handlingar som innehåller uppgift om en persons hemkommun och bostad där eller tillfälliga bostad samt telefonnummer och annan kontaktinformation, om personen har begärt att de skall hållas hemliga och har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas, (30.11.2001/1151)

31 a) en ansökan om ett beslut om anonym bevisning och de handlingar som hänför sig till beredningen av ansökan och de handlingar som hänför sig till ett ärende som gäller röjande av ett anonymt vittnes identitet samt de rättegångshandlingar som gäller dessa ärenden, om inte något annat följer av 5 kap. 11 d § i lagen om rättegång i brottmål, (12.6.2015/756)

31 b) handlingar som innehåller uppgifter om en i 4 kap. 19 § i förundersökningslagen avsedd begäran från målsäganden om att få en anmälan om att en fånge eller en häktad har frigivits eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal eller uppgifter om nämnda anmälningar samt, utöver vad som i 31 punkten föreskrivs om kontaktinformation som ska hållas hemlig, målsägandens kontaktinformation i anslutning till nämnda begäran i Brottsåtgärdsmyndighetens handlingar, (8.1.2016/19)

32) handlingar som innehåller uppgifter om en persons politiska övertygelse eller uppgifter om åsikter som personen har uttalat privat eller uppgifter om någons levnadssätt, deltagande i föreningsverksamhet eller fritidssysselsättningar, familjeliv eller andra med dem jämförbara personliga förhållanden, dock så att handlingar med uppgifter om en persons deltagande i ett politiskt eller något annat förtroendeuppdrag eller om hans kandidatur för ett sådant uppdrag samt om en persons deltagande i grundandet och registreringen av ett politiskt parti eller bildande av en valmansförening för val är offentliga.

Vid tillämpningen av 1 mom. och andra bestämmelser i lag om handlingssekretess skall beaktas vad som bestäms i 17 §.

25 § (23.6.2005/495)

Anteckning om sekretess och klassificering

Anteckning om sekretess skall göras i en myndighetshandling som en myndighet ger ut till en part och som skall vara sekretessbelagd på grund av någon annans eller allmänt intresse. Parten skall informeras om sin sekretessplikt också när sekretessbelagda uppgifter lämnas ut muntligen.

Anteckning får göras också i andra än i 1 mom. avsedda sekretessbelagda handlingar. Av anteckningen skall framgå till vilka delar handlingen är sekretessbelagd och vad sekretessen grundar sig på. Om sekretessen grundar sig på en bestämmelse som innehåller en klausul om skaderekvisit, får anteckningen dock göras så att bara den bestämmelse som sekretessen grundar sig på framgår av anteckningen.

I handlingen kan också göras en anteckning som anger vilka krav på datasäkerhet som skall iaktas vid hanteringen av handlingen (klassificeringsanteckning). I handlingar som avses i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet skall anteckning göras om säkerhetsklassificering på det sätt som föreskrivs i den nämnda lagen. Anteckning om säkerhetsklassificering skall också göras när så föreskrivs genom en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 36 § i denna lag.

7 kap

Undantag från och upphörande av sekretess

26 §

Allmänna grunder för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Ur en sekretessbelagd myndighetshandling kan en myndighet lämna ut uppgifter

- 1) om i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter, eller
- 2) när sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut.

En myndighet får också utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som gäller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller klientförhållande hos hälso- och sjukvården eller socialvården eller beviljade förmåner eller sådana omständigheter som avses i 24 § 1 mom. 32 punkten och som gäller någons privatliv eller en motsvarande omständighet som enligt någon annan lag skall vara sekretessbelagd, om uppgiften behövs

- 1) för att en enskild eller någon annan myndighet skall kunna uppfylla en i lag föreskriven upplysningsplikt, eller
- 2) för att en ersättning eller något annat yrkande som skall handhas av den myndighet som lämnar ut uppgiften skall kunna genomföras.

En myndighet får lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling för handräckning som myndigheten lämnar samt för något annat uppdrag som myndigheten givit eller någon uppgift som i övrigt handhas för myndighetens räkning om detta är nödvändigt för att uppdraget eller uppgiften skall kunna skötas. Sekretessbelagda uppgifter kan dock lämnas ut för skötseln av dessa uppdrag eller uppgifter även när det uppenbarligen inte är ändamålsenligt att stryka de sekretessbelagda uppgifterna på grund av deras stora antal eller någon annan jämförbar orsak. Myndigheten skall på förhand försäkra sig om att uppgifterna kommer att hemlighållas och skyddas på behörigt sätt.

27 §

Utlämnande av uppgifter ur en handling som överförs till ett arkiv

Uppgifter ur en sekretessbelagd myndighetshandling som har överförs till ett arkiv i den ordning som föreskrivs i arkivlagen får lämnas ut för forskning eller något annat godtagbart ändamål, om inte den myndighet som har överfört handlingen har bestämt något annat. Prövningen av om uppgifter skall utlämnas skall utgå från att den vetenskapliga forskningens frihet tryggas.

Den som erhållit en handling skall ge en skriftlig förbindelse om att han eller hon inte kommer att använda handlingen för att skada eller skymfa den som handlingen gäller eller hans eller hennes närstående eller för att kränka andra intressen som sekretessplikten är avsedd att skydda.

28 §

Tillstånd av en myndighet att ta del av en sekretessbelagd handling

Om inte något annat föreskrivs genom lag, kan en myndighet i enskilda fall bevilja tillstånd att ta del av en sekretessbelagd handling för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för ett sådant planerings- eller utredningsarbete som en myndighet utför, om det är uppenbart att de intressen som sekretessplikten är avsedd att skydda inte kränks om uppgifter lämnas ut. Prövningen av om tillstånd skall beviljas skall utgå från att den vetenskapliga forskningens frihet tryggas. Om uppgifter har lämnats ut till en myndighet med samtycke av den vars intressen sekretessplikten är avsedd att skydda, får tillstånd inte beviljas i strid med de villkor för användning och utlämnande som uppställts i samtycket. Om tillstånd behövs för handlingar som finns hos flera myndigheter som är underställda samma ministerium, fattar ministeriet beslut om beviljande av tillstånd efter att vid behov ha hört myndigheterna.

Ett tillstånd som avses i 1 mom. kan beviljas för viss tid och till detta skall fogas föreskrifter som behövs för att skydda allmänna och enskilda intressen. Ett tillstånd kan återkallas när skäl därtill prövas föreligga.

29 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet

En myndighet kan till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar, om

- 1) i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter,
- 2) sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut,

3) handlingen behövs vid behandlingen av ett förhandsbesked, ett förhandsavgörande, sökande av ändring i ett myndighetsbeslut, en klagan med anledning av en åtgärd, ett underställt ärende eller av besvär som anförts hos ett internationellt lagskipnings- eller undersökningsorgan, eller

4) uppgiften behövs för att ett enskilt övervaknings- eller tillsynsuppdrag som är riktat mot en myndighet skall kunna utföras.

En myndighet kan till en annan myndighet lämna ut sådan adress- eller annan kontaktinformation som enligt 24 § 1 mom. 31 punkten är sekretessbelagd.

En myndighet kan för en annan myndighet öppna en teknisk anslutning till sådana uppgifter i sitt personregister som den andra myndigheten enligt en i lag särskilt bestämd skyldighet skall beakta när den fattar beslut. Om personuppgifterna är sekretessbelagda, får uppgifter sökas med hjälp av en teknisk anslutning endast i fråga om sådana personer som har samtyckt till detta, om inte något annat uttryckligen föreskrivs särskilt om utlämnande av en sekretessbelagd uppgift.

30 §

Rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till utländska myndigheter och internationella organ

Utöver vad som särskilt bestäms i lag kan en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till en utländsk myndighet eller ett internationellt organ, om samarbetet mellan den utländska och den finska myndigheten regleras i en för Finland bindande internationell överenskommelse eller föreskrivs i en rättsakt som är bindande för Finland och om uppgifter ur handlingen enligt denna lag kan lämnas ut till den finska myndighet som bedriver samarbetet.

31 § (23.6.2005/495)

Upphörande av sekretess i fråga om en myndighetshandling

En myndighetshandling får inte hållas hemlig, när den sekretesstid som föreskrivs i lag eller med stöd av en lag har förflutit eller när den myndighet som förordnat om sekretess återkallar sitt förordnande.

Sekretesstiden för en myndighetshandling är 25 år, om inte något annat föreskrivs i eller med stöd av lag. För en handling som är sekretessbelagd för skyddande av privatlivet enligt 24 § 1 mom. 24–32 punkten eller en motsvarande handling som är sekretessbelagd enligt någon annan lag eller som sekretessbelagts med stöd av någon annan lag är sekretesstiden 50 år räknat från det att den person som handlingen gäller avled eller, om uppgift om detta inte föreligger, i 100 år.

En handling som innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet eller uppgifter om sådana fastigheter, byggnader, konstruktioner, system, anordningar eller metoder som är i bruk även efter den tid om 25 år som avses i 2 mom. samt planer och kalkyler som uppgjorts för försvaret eller befolkningsskyddet eller som gäller beredskap för undantagsförhållanden och som innehåller uppgifter som ingår i en motsvarande gällande plan är dock sekretessbelagd också efter den tid som nämns i 1 mom., om lämnande av uppgifter ur handlingen fortfarande skulle orsaka en sådan följd som avses i 24 § 1 mom. 2, 7 och 8 eller 10 punkten. Dessa handlingar blir offentliga när fastigheten, konstruktionen eller anordningen inte längre används för det ändamål på grund av vilket handlingarna sekretessbelades eller när uppgifterna inte längre ingår i en gällande plan eller när säkerhetsklassificeringen har upphävts.

Om det är uppenbart att en handling, när den vid utgången av sekretesstiden enligt denna paragraf blir offentlig, kommer att medföra betydande olägenhet för de intressen till vilkas skydd sekretess har föreskrivits, kan statsrådet förlänga sekretesstiden med högst 30 år. Vad som föreskrivs ovan tillämpas dock inte på handlingar som avses i 3 mom.

Sekretesstiden för en handling som har upprättats av en myndighet räknas från den dag handlingen är daterad eller, om den inte har daterats, från den dag den blev färdig. Sekretesstiden för en handling som en enskild har lämnat in till en myndighet räknas från den dag myndigheten fick handlingen.

32 §

Undantag i fråga om tystnadsplikt och upphörande av tystnadsplikt

Vad som i detta kapitel bestäms om sekretessbelagda handlingar och om upphörande av sekretess gäller i tillämpliga delar även en uppgift för vilken tystnadsplikt gäller.

8 kap

Särskilda bestämmelser

33 § (7.8.2015/907)

Ändringssökande

Om en betalningsskyldig anser att ett fel har inträffat när en avgift med stöd av 34 § i denna lag har fastställts i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), får den betalningsskyldige beträffande avgiften begära omprövning på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Omprövning ska begäras inom sex månader från det att avgiften fastställdes.

Andra beslut och beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 1 mom. får inte överklagas genom besvär. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beträffande ändringssökande i ärenden som gäller rättegångens offentlighet gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar och i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar.

34 § (23.6.2005/495)

Avgifter

För utlämnande av en handling med stöd av 9 och 11 § tas ingen avgift ut när

1) uppgifter ur handlingen lämnas muntligen,

2) handlingen läses eller kopieras hos myndigheten,

3) en offentlig handling som lagrats i elektronisk form sänds per e-post till den som begärt uppgifterna,

4) en handling som lagrats i elektronisk form sänds till en part per e-post,

5) lämnandet av den begärda handlingen ingår i myndighetens skyldighet att ge råd, höra eller informera.

I de fall som avses i 1 mom. 1–4 punkten tas dock en avgift ut som motsvarar kostnaderna för att ta fram uppgifterna vid begäran om en handling som inte på det sätt som avses i 13 § 1 mom. kan individualiseras och hittas i det dokumentregister som myndigheten för enligt denna lag med hjälp av registrets dokumentklassificering eller handlingens signum eller med hjälp av sökfunktionerna för ett register som förs elektroniskt.

För utlämnande av en uppgift med stöd av 9 och 11 § som kopia eller utskrift tas ut en avgift som motsvarar beloppet av de kostnader som myndigheten har för att lämna ut uppgiften, om det inte särskilt föreskrivs eller med stöd av kommunallagen (365/1995) bestäms om en lägre avgift. Avgiften fastställs och tas ut på det sätt som bestäms med stöd av kommunallagen eller vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om prestationer som avses i 7 § 2 mom. i nämnda lag.

I de fall som avses i 3 mom. kan vid prissättningen av en kopia eller utskrift tillämpas ett sådant genomsnittspris per sida eller någon annan enhet som kan fastställas separat för en sedvanlig begäran om handlingar och separat för en begäran som kräver särskilda åtgärder. Med en sedvanlig begäran om en handling avses utlämnande av en handling som är av annat slag än vad som avses i 2 mom. och som är offentlig i sin helhet eller ur vilken de sekretessbelagda delarna lätt kan avlägsnas. Är det fråga om en sedvanlig begäran om en handling skall, när avgifter till myndigheterna enligt 1 och 10 § i lagen om grunderna för avgifter till staten fastställs, till de kostnader som utgör grund för avgiften inte hänföras kostnaderna för att ta fram en handling och avlägsna sekretessbelagda delar.

De myndigheter som avses i 4 § skall på förhand fastställa de avgifter som tas ut för kopior och utskrifter i sådana fall som avses i 3 mom. samt publicera avgifterna i ett allmänt datanät, om inte publiceringen skall anses uppenbart onödig.

När uppgifter ur en handling lämnas ut med stöd av denna lag i andra fall än de som avses i 9 och 11 § tas en avgift ut med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten eller i någon annan lag eller bestäms med stöd av kommunallagen. De myndigheter som avses i 4 § och på vilka kommunallagen eller lagen om grunderna för avgifter till staten inte tillämpas, kan vid fastställandet av avgifter tillämpa de grunder som nämns i sistnämnda lag, om inte annat föreskrivs i lag.

KommunalL 365/1995 har upphävts genom KommunalL 410/2015, om övergångsbestämmelser se L 410/2015 147–150 §. Se t.ex. Kmf om Trafiksäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer 1585/2015, Kmf om Meteorologiska institutets avgiftsbelagda prestationer 1357/2015 och UKmf om Utbildningsstyrelsens avgiftsbelagda prestationer 1148/2016. Se även ANMf om arbets- och näringsministeriets avgiftsbelagda prestationer 1588/2015, Kmf om Trafikverkets avgiftsbelagda prestationer 1026/2014, IMf om Räddningsinstitutets avgiftsbelagda prestationer 1394/2016, ANMf om arbets- och näringsministeriets avgiftsbelagda prestationer som

sammanhänger med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning av kärnanläggningar 142/2016, FMf om Statistikcentralens avgiftsbelagda prestationer 1472/2015, FMf om Skatteförvaltningens avgiftsbelagda prestationer 1574/2015 samt IMF om inrikesministeriets avgiftsbelagda prestationer 1037/2016.

35 §

Straffbestämmelser

Till straff för brott mot skyldigheten att iaktta handlingssekretess enligt 22 § och mot tystnadsplikt samt förbudet att utnyttja uppgifter enligt 23 § döms enligt 40 kap. 5 § strafflagen, om gärningen inte är straffbar enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen eller om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag.

Som brott mot tystnadsplikten enligt 1 mom. betraktas även en överträdelse av den förbindelse som avses i 27 § samt en föreskrift som avses i 28 § 2 mom.

36 § (23.6.2005/495)

Utfärdande av förordning

Genom förordning av statsrådet kan det för fullgörande inom statsförvaltningen av skyldigheterna enligt 5 kap. föreskrivas om

- 1) en myndighets skyldighet att utreda och bedöma informationsmaterial som den har i sin besittning samt om hantering av materialet för genomförande av god informationshantering,
- 2) uppgifter som ska antecknas i diarium och andra dokumentregister samt i datasystembeskrivningar,
- 3) klassificering av informationsmaterial för genomförande av behövliga informationssäkerhetsåtgärder,
- 4) skyldighet att göra en anteckning om säkerhetsklass i handlingar, om obehörigt utlämnande av uppgifter ur dem kan orsaka skada för försvaret, statens säkerhet, internationella relationer eller annan allmän fördel på det sätt som avses i 24 § 1 mom. 2 och 7–10 punkten,
- 5) informationssäkerhetskrav i fråga om olika säkerhetsklasser, inbegripet krav på lokalers säkerhet, samt om tillämpning av informationssäkerhetskraven på sekretessbelagda handlingar och uppgifterna i dem samt på sådana handlingar vilkas överlåtelse av någon annan orsak begränsas i lag och uppgifterna i dem eller vilka innehåller uppgifter som enligt lag enbart kan användas för ett bestämt ändamål,
- 6) genomförande av öppenhet i verksamheten genom planering och organisering av informationsförmedlingen.

(10.6.2011/635)

Genom förordning av justitieministeriet kan bestämmas om anteckningar som skall göras i domstolarnas och åklagarnas diarium samt i andra dokumentregister.

37 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 december 1999.

Bestämmelserna i 14 § 4 mom. om de tider inom vilken uppgifter ur en offentlig handling senast skall lämnas ut tillämpas dock först från och med den 1 januari 2003. Fram till dess skall ett ärende som avses i 14 § behandlas utan dröjsmål och uppgifter ur en offentlig handling lämnas ut så snabbt som möjligt med iakttagande av en tidsfrist på en månad i stället för de två veckor som föreskrivs i 14 § 4 mom. och på två månader i stället för en månad.

Genom denna lag upphävs lagen den 9 februari 1951 om allmänna handlingars offentlighet (83/1951) jämte ändringar. Den lag som upphävs tillämpas dock så länge riksdagsordningen är i kraft på riksdagens handlingar på det sätt som bestäms i 28 § i den lag som upphävs. Om upphävande av sekretessbestämmelser som ingår i andra lagar föreskrivs särskilt.

De sekretessbestämmelser som utfärdats med stöd av lagen om allmänna handlingars offentlighet förblir i kraft.

Uppgifter som med samtycke av den som saken gäller har insamlats innan lagen träder i kraft får användas och lämnas ut för vetenskaplig forskning utan hinder av 28 §, om det är uppenbart att det inte väsentligen strider mot de syften för vilka uppgifterna har givits, att uppgifterna används och lämnas ut på detta sätt.

38 § (30.6.2000/636)

Övergångsbestämmelse

De förteckningar och beskrivningar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten skall uppgöras inom ett år efter lagens ikraftträdande. Datasystem som har tagits i bruk före lagens ikraftträdande skall skyddas och de åtgärder som krävs för att säkerställa skydd, integritet och kvalitet för uppgifterna i dem skall vidtas i enlighet med denna lag inom fem år efter lagens ikraftträdande.

RP 30/1998, FvUB 31/1998, RSv 303/1998

Ikraftträdelsestadganden:

30.6.2000/636:

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2000.

RP 36/2000, FvUB 12/2000, RSv 82/2000

30.11.2001/1151:

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2002.

RP 71/2001, FvUB 14/2001, RSv 99/2001

11.12.2002/1060:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

RP 87/2002, ApUB 7/2002, RSv 174/2002

27.6.2003/684:

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2004.

RP 216/2001, LaUB 34/2002, RSv 305/2002

23.4.2004/281:

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2004.

RP 157/2003, GrUU 3/2004, FvUB 3/2004, RSv 30/2004

23.6.2005/495:

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2005.

I 34 § avsedda förordningar, beslut och instruktioner om avgifter skall inom ett år från lagens ikraftträdande ändras så att de stämmer överens med denna lag.

RP 20/2005, FvUB 9/2005, RSv 66/2005

2.9.2005/701:

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2005.

På sökande av ändring i ett beslut som meddelats av en förvaltningsmyndighet före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 112/2004, RP 5/2005, FvUB 13/2005, RSv 91/2005

30.3.2007/385:

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007.

RP 12/2006, LaUB 25/2006, RSv 268/2006

15.6.2007/713:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

RP 83/2006, LaUB 26/2006, RSv 275/2006

24.4.2009/274:

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2009.

RP 13/2009, GrUB 2/2009, RSv 30/2009

14.5.2010/374:

Denna lag träder i kraft den 1 december 2010.

RP 102/2009, LaUB 2/2010, RSv 21/2010

14.1.2011/22:

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2011.

RP 97/2010, LaUB 18/2010, RSv 170/2010

8.4.2011/333:

Denna lag träder i kraft den 1 november 2011.

RP 17/2010, LaUB 30/2010, GrUU 30/2010, RSv 266/2010

13.5.2011/458:

Denna lag träder i kraft den 17 maj 2011.

RP 286/2010, LaUB 34/2010, RSv 311/2010

20.5.2011/528:

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2011.

RP 204/2010, FvUB 40/2010, RSv 366/2010

10.6.2011/635:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2011.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

RP 246/2010, FvUB 34/2010, RSv 331/2010

17.6.2011/701:

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

RP 182/2010, EkUB 48/2010, RSv 347/2010

19.4.2013/302:

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2013.

RP 184/2012, FvUB 2/2013, RSv 35/2013

17.10.2014/825:

Denna lag träder i kraft den 1 december 2014.

RP 71/2014, LaUB 7/2014, RSv 90/2014, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU (32012L0013); EUT L 142, 1.6.2012, s. 1

12.12.2014/1067:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

RP 121/2014, LaUB 13/2014, RP 157/2014

6.2.2015/91:

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2015.

RP 65/2014, FvUB 38/2014, RSv 248/2014

10.4.2015/405:

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2015.

RP 215/2014, LaUB 18/2014, RSv 260/2014

12.6.2015/756:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

RP 46/2014, LaUB 19/2014, RSv 274/2014

7.8.2015/907:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 230/2014, LaUB 26/2014, RSv 319/2014

8.1.2016/19:

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.

RP 66/2015, LaUB 4/2015, RSv 83/2015, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU (32012L0029); EUT L 315, 14.11.2012, s. 57

29.12.2016/1400:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

RP 108/2016, EkUB 31/2016, RSv 239/2016